Խրթանպալ իչին սէնէվի
գրյմէթի 8 մէճիա.
6 այլըգ 4 »
3 այլըգ 2 »

Թաշրալար իչին բոսթա
իւճրէթի պիզէ օլարագ,
Սէնէվի գրյ. 10 մէճիա.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »

Ելտէն նիւսխէմիզ սա-
թըլըր իքի էլի բարա-
լըգ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերից

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹ ՄԻՆԱՍԻ ԷՐՋԻԵԱՆ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԲԻՆՃԵՆՊԻՀ 1878 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 7 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19 ՀԱՄԱԶԱՆ ՀԱ ԹՎ. 1290 Ն. 3850

Իրանթը պէհէր սաթրը 1 ինճի սէֆա 3, 2 ինճի սէֆա 2, 3 ինճու էլ սայիր սէֆալար իչին 1 ղրշ Իրան սըրասընա գօնուլմա-լան իլան սաթըրը 6 ղրշ։ Մէքթուպ վէ սայի-ռէ, Գալաթատա Բէնե-զէնպէհ բազարընտա վազը Ն. 14 Իրսի խա-նընտա Ղարապետ Ե. Փանոսեան խմփինէ իր-սալ իտիլէճէք տիր։

ՐԷՃԱ

Թաշրալարա քէնտիլերէ մէքթուպ եազ-մըշ օլտուղումուզ զաթլարընը, հէմ լազըմ կէլէն ճէվապընը իթասընա, վէ հէմտէ ազ-ճէ իրսալինէ հիմմէթլէ-ինի ըէճա իթտիկի-միզ կիպի, թարաֆըմըզա պէնտ վէ հա-վասիս եազմազլըզա հիմմէթ իտէն զաթ-լարընը տախի, հէմ գըսսա, հէմ թէմիզ եազը իլէ, վէ հէմտէ թէմիզ քեազըտա եազմալարընը իխթար իտէրիզ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱՃԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 18 սեպտ.

Մորնինգ Բոսթ դազէթասընտա օգուն-տուղունա կէօրէ, Ավսթրիանըն Լօնտրա սէֆիրի գօնթ տը Պայսթ իսթֆա իթմիշ, վէ եէրինէ գօնթ տը Գարոլի թայեին օ-լունանճագ իմիշ։

Սթանտարտ դազէթասը տէեօր քի, Սըրպիանըն ըէյիսի վիքէլասը միւսիւ Ռիս-թիչ Պոսնա վէ Հէրսէքոէ ասայիշին ի

— Պօսնա Սէրայոան եապըլմըշ օլան սեպտեմբեր 3 թարիխի պիր մէքթուպտա օգուտլուշ տուր։

Օն պին քիչի իշին պուրատա պիր գըշ օրտուկեահը թէշքիլի թէտարիքեաթընտա պուլունուեօրլար։ Պու օրտուկեահ, ախչապտան օլուպ, իշինտէ սօպալար պուլունաճագ վէ գավի թէմէլի 80 քիչիլիք պարագալարտան իպարէթ օլաճագ տըր։ Պօսնա Սէրայ իլէ Պրօթ արասընտա օլան թարիգ զեեատէ էմին պիր հալտէ պուլունմագտա տըր։ Վիէննա բօսթասը եէնիտէն նիզամընտա կէլմէեէ պաչլատը։ Ամանեա գօնսօլոսու տօքթէօր Ֆրօյտլիթ, մէզքիւր թարիգէ Պէրլինէ միթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

—Ամէրիգա սէֆիրի մընթըր Մայնարընգ քէրիմէսի մատմուազէլ Աննա Մարի իլէ Ինկիլթէրրա Ֆիլօսու տօգթօրլարընտան տօքթօր Քիտտէրին տիւնքի կիւն ագտը իպտիվաճլարը վուգու պուլմուշ տուր։

—Լէֆլագ վէ Պուդտանտէ քիւլլիեէթլի եաղան եաղմուրլարտան պիր գաչ նէհր թաշարագ, սահիլինտէ պուլունան գասապալար վէ քէօյլերի պասբպ քիւլլիեէթլի խանէ հէտմինէ, վէ հայվան վէ ինսան թէլէֆինէ սէպէպ օլտուղու միսիլու, Մաճարիսթանտա տախի քիւլլիեէթլի եաղմուրլարտան տօլաեը պիր մըգտար էպնիեէ խարապ օլարագ, 300 գատար ասքէրլէ պիր խայլի էհալի վէ հայվան թէլէֆ օլմուշ վէ պու սուրէթլէ քիւլլիեէթլի զիեան թէրէթթիւպ իթմիշ տիր։

—Միտիլլիտէն սեպտեմբեր 6 թարիխի իլէ եաղըլմըշ տըր։

Ճէզայիրի պահրը սէֆիտ վիլաեէթի ումուրընը պիր ֆիրի տէրիհաէ իթմիշ օլան Սաթգ բաշա հաղրէթլէրի պիր գաչ կիւնտէն պէրու Միտիլլիտէ պուլունմագտա տըրլար։ Միշարիլէյհէն մաեէթինտէ, վիլաեէթ ասքիրի զապըթա ալայ պէյի Իպրահիմ պէյ վար տըր։ Շիմտիքի հալ պիր գաչ գայմագամ գօմանտասը թահթընտա օլարագ ճէզիրէտէ պուլունան գուվվէյի ասքիրիեէ թախմինան 1500 նէֆէրէ պալիղ տիր։ Զաբշէնպահ կիւնիւ պիր պէյլիք վարօրու, Գշպրըս զընտանը մահպուսիյնինտէն 70 քիչիի համիլ օլտուղու հալտէ լիմանտա լէնկէրէնտաղ օլմուշ տուր։ Մահպուսիյնի մէրգումէ միանընտա, պիր չօդ սէնէլէր իզմիր վէ ճիվարընտա էհալիյի խէվֆ ու հէեէճանա տիւշիւրմիւշ օլան Գաթըրհը եանի պուլունմագտա տըր։ Պունլարընը ճիմիէսի գալէատա հապս իտիլմիշլէր տիր։

—Կրան տիւգ Միշէլ Նիզ օլսիէվիչ թասրաֆընտան Պաթումուն Ռուսիալըլարա թէսլիմի հազգընտա օգոստոս 25 թարիխի օլարագ իմբերաթօրա քէշիտէ գելընան թէլէկրաֆ տըր։

Պաթումուն Ռուսիալըլարտան իսթիլասը միւնասիպէթի իլէ զաթը հաշմէթմէապէրինիզի թէպրիք իթմէքլէ քէնտիմի պախթիար ատա իտէրիմ։ Պաշ եավէրի հարպ բրէնս Սվիթօրօլք Միրսքիտէն շիմտի աթիտէքի թէլէկրաֆը ախշ իթտիմ։

«Պու սապահ սաաթ 11տէ ասքէրլէրիմիզ Պաթումա կիրտիլէր։ Լիմանա կիրէն ֆիլօ Ռուս սանճաղը չէքտի, վէ պատէհու Ռուս մէմուրիյնի, շէհրին իտարէսինի տէրիւհտէ իյլէտիլեր։ Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրի, եանընտա էհալի թարաֆընտան պիր հէյեէթը մէպուսէ վէ Իսլամ վէ Խրիսթիան պուլունտուղու հալտէ շէհրին գաբուսու էօնիւնտէ պէնի գապուլ իթտիլեր։ Օսմանլը մէմուրիյնի միլքիէսի, պիզիմ կէլմէմիզէ պէքլէմէքսիզին կիթմիշլէր իտի։

«Պաթումտա հէնուզ օն պէշ թապուրա եագքն Օսմանլը ասքէրի վար տըր։ Տէրվիշ բաշա, ասքիրի մէրգումէնին պիր սաաթ էվվել եօլա չըգմասը իշին միւմքին մէրթէպէ չալըշմագտա տըր։

«Ժէնէրալ Նուրիտ Պաթումա մուվագգաթ սուրէթտէ գօմանտան նասպ ու թայեին գելընը։»

* *

Վուա ղաղէթասը, Պաթումտան ալտըղը չու իքի թէլէկրաֆը նէշր իթմիշ տիր։

Պաթում, 9 սեպտ.

Տիւն Ռուսիա ասքիրի, Պաթումուն վարուշլարը մագամընտա օլան Զագվի վէ Մագանճիյի իսթիլա իտիպ, կիճէյի օրալարտա կէչիրտիք։ Վէ քէնտիմիզի միւմքին օլան հէր նէվի հիւճումա գարշը մուհաֆազա իյլէտիք։ Պու սապահ ասքէրլէրիմիզ, եօլա չըգտըլար, վէ Պաթումա կիրմէզտէն էվվել էհալի թարաֆընտան դապուլ օլունտուլար, իշ պու ըէսմի գապուլ չու վէճհ իլէ վուգու պուլտու, շէյլէ քի էօնտէ Պաթում պէյլերի, վէ պունլարընը արգասընտան, ըուհպանթագըմը իլէ, Իսլամ միլթէպէրանը կէլմէքտէ իտի, Խրիսթիան ըուհպանլարը էլինտէ պիրէր խաչ պուլունմագտա, վէ էհալի տէ էթմէք իլէ թուզ թագտիմ իթմէքտէ իտի։

Սապահէն սաաթ 10ը 50 տագըգա կէչէրէք Միւզիգա չալընտըը, վէ սանճագբար թէմէվվիճ իյլէտիյի հալտէ, ասքէրլէրիմիզ շէհիրէ կիրմէեէ պաշլատըլար։

Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրի, Ռուսլարա հիւրմէթէն, շէհրին հէր թարաֆընտա գարաղոլ պէքլէթտիրմէքտէ իտի։ Գիլիսէլէրտէ չանլար չալընմագտա, վէ թէքմիլ էհալի մէսէրրէթ իչինտէ պուլունմագտա իտի։ Էշյէյի 45 տագըգա կէչէրէք Ռուս սանճաղը չէքիլտի։

Պաթում, 8 սեպտ.

Ռուսիա իմբերաթօրունուն ճուլուսու կիւնիւ պուրատա պիր տուա օգունմուշ, վէ պատէհու պիր ըէսմը կէչիտ իճրա օլունմուշ տուր։ Բամիա Մէրգուրիա նամ գօրվէթտէ Օսմանլը մէմուրլարը նամընա պիր զիեաֆէթ վիրիլտի։ Տէրվիշ բաշա տախի պիր կիւն էվվել Ռուս մէմուրլարընա պիր զիեաֆէթ չէքմիշ իտի։ Պաթումա իլք էվվել կիրէն Ռուս սէֆինէսի պու գօրվէթ տիր. անտէն սօնրա իչ սէֆինէ տահա կէլտի։ Պիր Օսմանլը զըրհլըսը, պիր մըգտար ասքիրի Օսմանիեէ, վէ միւհիմմաթ, վէ պաղը Օսմանլը նիսվանը համիլ օլան պիր սէֆինէ իլէ պիրլիքտէ տիւնքի կիւն թաղօնա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

—Վիէննատան սեպտեմբեր 10 թարիխի իլէ աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ չէքիլմիշ տիր.

Ըէսմի— Պանալուգատան սեպտեմբեր 9 թարիխի իլէ ալընան թէլէկրաֆնամէ տիր.

«Օթուզ ալթընճը ֆըրգա, տիւն Ֆիլիպիս ճիվարընտա տիւշմէն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք տիւշմէնի կէրի չէքիլմէեէ մէճպուր իյլէմիշ տիր։ Ասքէրլէրիմիզ, հէր թարաֆտան պաեբրլարը թըրմալանարագ չըգտըլար, Գալէա—Սէրայ մէզքիւր պաեբրըն իւզէրինտէ պինա օլունմուշ տուր։ Ասքէրիմիզ տիւշմէնի տէֆ իլէ մէզքիւր Գալէա—Սէրայը զապթ իթտի։ Էրպապը գբեամ պօզկուն վիրէրէք ֆիրար իյլէտի։ Թէլէֆաթըմըզ 260 քիչիտէն իպարէթ տիր։

— Բակիւզատան սեպտեմբեր պիր թարիխի իլէ եաղբեօրլար.

Սթօլաթ մուհարէպէսինտէն պէրու Ավսթրիա ասքիրի Հերսէքտէ պիր թէք թիւֆէնք պօշալթմատըլար։

Ժէնէրալ Եուվանօվիչ խսթէտիյի ասքիրի իմտատիէյի գապուլ իյլէտի։ Տալմացիալը թօրճու ասքիրի թարաֆընտան իսթիլա օլունմուշ օլան Կապէլլա տէօրթ գբթա թօբլա թէճճիպ օլունտու։ Ժէնէրալ Ֆէտօրօվիչ Նէվէսինի իսթիլա իյլէյիպ լիվասը իլէ պէրապէր կասքօ իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիր։ Ղաեէթլէ գուվվէթլի օլան Շէօտրէր լիվասը Բօսիթէյէ միւվասէլէթ իյլէտի։ Միւսիւլ նամ բաբաս, պին քիչիտէն իպարէթ օլան պէօլիւյիւ իլէ էրպապը գբեամէն խաթը բիւճաթընը քէսէրէք Եուվանօվիչին ֆըրգասընա բէք չօգ եարտըմը օլմուշ տուր։ Եուվանօվիչ, մէրգումա միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ, Սթօլաչ գալէասընէն մուհաֆազասընը իքի կիւն օնա թէսլիմ իթմիշ տիր։

Իսլամլարը խասիմանէ մէսլէքի սէպէպի իլէ Եուվանօվիչ Սթօլաչ էհալիսինէ 100 պին, վէ Բօսիէյզ էհալիսինէ 20 պին ֆիօրին վէրկի թարհ իյլէտի։

Թրէպինեբտա իսթիլալ զուհուր իյլէտիկի հավատիսինի էլպէթթէ տիւն թէլէկրաֆլա ալմըշընընը տըր։ Էրպապը գբեամ իսթէր իտի քի Սիւլէյման բաշա գալէաեը քէնտիլէրէ թէսլիմ իթսին։ Ասքիրի մընսթահֆըզա, գօմանտանընա սատգգ գալարագ էրպապը գբեամա գարշը մուհարեպէ իթմիշ տիր։ Մուհարեպէնին նէթիճէսի հէնուզ մալիում տէյիլ տիր։

Մէզքիւր գարըշըղլըգլարա կիւնտէն կիւնէ մունթազը օլունուեօր իտի։ Ավսթրիալըլարըն աղը հարէքէթ իթմէլէրի թրէպինեբեը բէք ֆէնա պիր հալե կիրիֆթար իյլէմիշ իտի։ Պիչարէ Խրիսթիանլար ումումի պիր գբթալտան խէվֆ իտէրէք, խանէլէրինէ չէքիլիպ սօգաղա չըգամաեօրլար, պունլարան չօղունուն եէեէճէք էթմէյի եօգ տուր։ Պիր չօգ ղազէթալարտա, պախուսուս Վիէննա ղազէթալարընտա Թրէպինեբ գօմանտանը Սիւլէյման բաշանըն էրպապը գբեամա պիրլէշմիշ օլտուղունու օգուտում։ Բաշայի միւշարիլէյհին մէսլէքի հազրբէսի, ղազէթալարըն վիրտիկի մէզքիւր հավատսի եալանա չըգարբեօր։ Բաշայի միւշարիլէյհին, պունտան պիր գաչ կիւն ագտէմ էրպապը գբեամա մէքիւլթ վէ միւհիմմաթ վիրմիշ օլտուղու սահհ տիր, հալպուքի հէր քիմ քի պէօյլէ թէհլիքէլի հալտէ պուլունսա օ եօլտա հարէքէթ իտէճէկինտէ իյթիպահ եօգ տուր։ Հագբգաթի հալի սէօյլէմէք իչին չունու պէեանէ մէճպուրում քի պիլճիւմլէ էրպապը գբեամ Սթօլաչտա մուհարեպէ իթմէք իչին հարէքէթ իթտիքլէրի վագբթ Սիւլէյման բաշա թրէպինեբեը թէրք

ԷՍՐԱՐԸ ՀԻՆՏ

— 85 —

22

ԱՍԱՐԸ ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԷ

—Լաքին, էֆէնտիմ, սէօյլէնէն սէօզլէրին քեաֆֆէսինի տէ իյիթտինի՞զ մի, տէտի Գազիլ։

—Էվվէթ, քեաֆֆէսինի տէ իյիթտիմ, վէ պէնի պուրատա կէթիրտիկին իչին, սանա զիեատէսիյլէ իզհարը թէչէքքիւր էյլէրիմ։ Ա՛հ, ճէհէննէմին էվլատլարը, ագըպէթ սիզին վահչի ճէմիյէթինիզին մագսէտինէ ակեահ օլտուս, էսրարընըզը անլատըմ, լաքին պունտան պէօյլէ պէն, սիզին վէ մագսէտինիզին արասընտա պիր մանի օլաճաղըմ։

—Հագդընըզ վար, էֆէնտիմ, հագդընըզ, տէտի Սթօր, էվվէթ մանի օլմալըեըզ։ Պէնիմ տէ արզուս օ տուր։ Իմանի սիզ ըէհպէր օլուն, պէն տէ արգանընզտան կէլէճէյիմ։ Անճագ, տիւրլիս տիւրլիս վէ միւքեմմէլ մունսաթարալարը պունլանան չու մէրմէր թաշլարտան գանդրար իւզէրինէ պասուճաղընը պիրմէեօրսուս։ Հաղբգաթէն պու ատէմլէր պիր ազ վիճտան սահիպի օլայտըլար, նէրէյէրտէ տուզագ օլտուղունու եազար իտիլէր։

Ճօրճ, չու վէճհ իլէ քէլամա տէվամ իյլէտի.

—Գա՛զիլ, չու նուգապը մէլունլարընը եիւզէրինի կէօրէմէտիմ իսէ տէ, պանա էօյլէ կէլիեօր քի, սէպէրինի պիրինճի տէֆա օլարագ իչիթմէեօրսուս, վէ պունլարընը իչինտէ, Ճէլա իլէ Ցուրկալ Սահիպ պուլունտուղունու գամիէն զանն իյլէեօրսուս։ Ճէվապ վէր, Գա՛զիլ, աճապա ալտանը՞եօրմուեսուս։

—Խա՛եըր, էֆէնտիմ, եէմին իտէրիմ քի, ալտանմաեօրսունուզ, տէտի չօճուգ։

—Հա՛յ ալչագլար, հա՛յ, իլավէ իյտի Սթօր։

—Վէ Մարի իլէ Էլիանընը դաչըրըլմասը, պէնիմ վէ պիւթիւն ինկիլիզերին տիւշմէնի օլան չու ըրէնճսին էմրէյլէ տէյի՞լ մի տիր, տէեու տէվամ իյլէտի Ճօրճ։

—Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ տէ սիզին զանընընզտաեըմ։

—Ա՛հ, չէյթան, ըէք չաբուգ դալէպէ իտէմ էեճէքսին, չիքեարընը էլինտէն ալմաճաղամ, տէտի Ճօրճ։

23

ՊՕՎՀԱՆՆԻՆ ՎԷՐԻԼԻ

Ճօրճ Մալգոն պիր դաչ սանիէ գատար, էն թաթը իւմիտ վէ թէֆէքքիւրլերէ, վէ հէր հալտէ եագբն վագբթտա ախպը ինթիգամ իտէճէկի թասավվուրլարընա տալտը։ Պատէհու քէնտուլի թօրլաեըպ, վէ Գազիլէ տօղրու տէօնէրէք, շէյլէ իլավէ իթտի.

—Զօճուգ, պէնի զալէպէ իթտիրմէէ, վէ Հինտիլէրէ ամիր թանըթմաեա սէօզ վէրտին, տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, սէօզ վէրտիմ։

—Էյ պու սէօզիւնտէ տուրաճա՞գմըսը։

—Հա՛յ հա՛յ, էֆէնտիմ։

Սթօր սէվինճլի էլէրինի օղալաեարագ, վէ քէնտի քէնտուեէ,

—Շու չօճուգտա պիր իյիլիք վար տըր . . . զալիպա պու թախմինիմ ֆիրիլ կէլիր իսէ, պիլյիք պիր ատէմ օլաճաղամ, տէտի։

Ճօրճ, Պօվհաննինն խապինէսի սաղը օլան մահէլլի կէօսթէրէրէք,

—Շու խապինէտէ՞ն մի պահս խրիեօրսուն, տէեու սիւալ իթտի։

—Խա՛եըր, ճէվապ վէրտի Գազիլ, պունունլա պէրապէր սիկին պունտան սօնրա բարաեա բէք չօգ իհթիեաճընըզ օլաճաղընտան, պու կիճէ կէլիպ խապինէյի ատչարըզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Ճօրճ, տի չմէնին վարիտաթընը սօնուպ, անընա ճէնկ իթմէքիկ ապա թէրէտտիւտ իթմէեէճէյիմ, չիմնքի քէնտի սիլահ վէ ապչէսիյլէ տիւշմէնէ մուգապիլէ իթմէք տէ, թօճաֆ պիր չէյ օլուր։

—Պէն տէ պու ֆուրսաթտան պիլ իսթիֆատ, տէտի Սթօր քէնտի քէնտուեէ, պիր իքի միլեօն սահիպի օլուրում։ Նու սէրիհիզէյթ եավաչ եավաչ պանա խոչ կէօրիւնմէեէ պաշլատը։ Հինտ, պէնիմ զանն իթտիկիմտէն իյի իմիշ։

—Ֆագաթ օղլում, սէօյլէ պագալըմ, տէվամ իթտի Ճօրճ, մատամ քի պանա վատ իթտիկին պիլիյիքլիք, ալթունա տայիր տէյիլ իսէ, եա պու պիլիյիքլիք նէ՞րէյտէ տիր։

Գազիլ, գըրմըզը մէրմէրտէն մամուլ էսէրի կէօսթէրէրէք,

—Իյթէ, էֆէնտիմ, օրատա տըր, եանի Պօվհաննինն մուգատտէս մահէլլինտէ տիր, տէտի, լաքին պու պիլյիքլիկիս օրատան ախզ իթմէք իչին, էօլիւմիւ կէօզկիւնիւզէ ալմալըսընընզ, նա՞բլ ալապիլի՞րմիսինիզ։

—Սօրա՞ըմըսընը, հալէա չիւպհէ՞ մի իտիեօրսուն։

—Խա՛եըր, էֆէնտիմ, չիւպհէ իթմէեօրում, լաքին պաղը ֆէվգելատէ տաղըգալար վար տըր քի, էն ճէսուր ատէմ պիլէ թէրէտտիւտ իտէր։

—Պէն հէր քէստէն ճէսուր վէ քիւսթախ պուլունաճաղըմ։

—Պէն տէ, պէն տէ գահրամանա օլաճաղըմ, տէտի Սթօր։

Պատէհու Ճօրճ չու վէճհ իլէ տէվամ իթտի։

—Պէն տէ պու ֆուրսաթտան պիլ իսթիֆատ, տէտի Սթօր քէնտի քէնտուեէ, պիր իքի միլեօն սահիպի օլուրում։ Նու սէրիհիզէյթ եավաչ եավաչ պանա խոչ կէօրիւնմէեէ պաշլատը։ Հինտ, պէնիմ զանն իթտիկիմտէն իյի իմիշ։

—Ֆագաթ օղլում, սէօյլէ պագալըմ, տէվամ իթտի Ճօրճ, մատամ քի պանա վատ իթտիկին պիլիյիքլիք, ալթունա տայիր տէյիլ իսէ, եա պու պիլիյիքլիք նէ՞րէյտէ տիր։

Գազիլ, գըրմըզը մէրմէրտէն մամուլ էսէրի կէօսթէրէրէք,

—Իյթէ, էֆէնտիմ, օրատա տըր, եանի Պօվհաննինն մուգատտէս մահէլլինտէ տիր, տէտի, լաքին պու պիլյիքլիկիս օրատան ախզ իթմէք իչին, էօլիւմիւ կէօզկիւնիւզէ ալմալըսընընզ, նա՞բլ ալապիլի՞րմիսինիզ։

—Սօրա՞ըմըսընը, հալէա չիւպհէ՞ մի իտիեօրսուն։

—Խա՛եըր, էֆէնտիմ, չիւպհէ իթմէեօրում, լաքին պաղը ֆէվգելատէ տաղըգալար վար տըր քի, էն ճէսուր ատէմ պիլէ թէրէտտիւտ իտէր։

—Պէն հէր քէստէն ճէսուր վէ քիւսթախ պուլունաճաղըմ։

—Պէն տէ, պէն տէ գահրամանա օլաճաղըմ, տէտի Սթօր։

Պատէհու Ճօրճ չու վէճհ իլէ տէվամ իթտի։

իլէ Ավսթրիաեա իլթիճա իտէպիլիր ի-քէն եաբմատը, եաբմամասընքն սէ-պէպի իսէ, Խրիսթիանլարը սահիհ պիր դէթթալտան գուրթարմագ, վէ գա-լէալարքն, սօնունա գատար Ավսթրիա-լէլարա գալշէ գոյմաեա գարար վիր-միշ օլան էրպապը գբեամ էլինէ կէշ-մէսինի մէնն իշին իտի։

Էրպապը գբեամքն միւթէմատիէն հարաքեաթը ճէպրիէտե պուլունմասը, Գարինա վէ Տրիէնօ ասաքիրի մքսթահ-ֆըզասընը Ավսթրիաեա ֆիրարա մէճ-պուր իյլէմիշ տիր։ Ավսթրիալէլար, Գարինաեը զապթ իտէր իթմէպ, օրա-օքնա իսթիհքեամ վիրէրէք իւշ գբեա թօր իլէ 260 նէֆէր ասքէրլէ թահ-գիմ գելմըշլար տըր։

Գազրէրատան Թրէպինեբեա գա-տար միւմթէտ օլան թարիգ պօեունտա ինշա օլունմուշ օլան գուլէլէրին ճիւմէսի տե էրպապը գբեամ եէտին-տե տիր։ Մէզքիւր գուլէլերի մուհա-ֆազա իտէն ասքէրլէր Թրէպինեբաա իճթիմա իյլէմիշլէր տիր։

Պօնատան Ֆօշա վէ Սլէնիշօեա միւթէմատիէն էրպապը գբեամ վիրուտ իյլէմէքտե տիր։ Պիր չօգ իսթիհքեամ ինշա օլունուեօր, Արնավուտլուգտա մուխասէմաթ եէնիտէն պաշ կէօսթեր-տի։ Բօտկօրիչատա հէման հէր կիւն Գարատաղլըլար իլէ Արնավուտլարպէյ-նինտե միւճատէլէ վուգու պուլմագտա տըր։

Պազը դազէթալարքն պիլտիրտիյի իւզրէ մուհարէպէ վուգու պուլմատը։ Տիւն աղշամ Թրէպինեբեա կէօնտեր-տիկիմ խըտմէթքեարլարըմտան պիրի-սի, Ավսթրիա սինօրունա գատար գօ-վալանմըշ օլտուղունու պէնտէնիզէ խապէր վիրտի։ Հէրսէքտե վուգու պու-լան ահվալի պիլմէք նէ տերէճէ միւշ-քիլ օլտուղունու խէեալ իտէմէզսինիզ։ Պու սապահ հիւքիւմէթի ասքէրիեէ Թրէպինեբեա կիթմէք իչին էմրիեէթլի պիր թաթար պուլամատը, չիւնքի քեաֆիֆէյի պաերբլար էրպապը գբեամ եէտինտե օլուպ քիմսէյի պրագ-մաեօրլար քի կէչսին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովը արտաքոյ կարգի նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ Սեպտեմբեր 8 'ի Ղալաթիա։

Ատեանը պիտի բացուի ճիշտ ժամը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

1878 Սեպտ. 5 ՆԵՐՍԷՍ
Պարիզքն. Հայոց ՊԱՏՐԻԱՐՔ
Կ. Պոլիս Կ. ՊՕԼՍՈՑ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Կարնոյ և շրջակայից գաղթականութեան խնդիր։

* * *

Էօթէտէն պէրու, խալգըմըզտա աճայիպ պիր արզու էսէրի կէօրիլմէքտե տիր. չէօյլէքի, ուլումու ֆիւնունտա իլէրու կիտիլիպ, ալիմու քեամիլ վէ զէնկին ֆազըլլարա մալիք օլմագլըգ արզուսիյե չալըշըլաճագ եէրտե, պիր պէյլիկէ, վէ եախօտ պիր իտարէյի միւմթազէյե մալիք օլունմագլըգ արզուսու չօզալմագտա տըր, պու իսէ, ագըլ վէ մուհաքէմէ գբեսալըշընտան իլէրու կէլմէ պիր իլէթ տիր. պու այէմտե էն պիւյիւք սեատէթի հալ, էն պիւյիւք շէրէֆ ու իֆթիխար, վէ էն պիւյիւք բատիչահլըգ վէ իմբէրաթօրլուգ, տէյիլ պաշգա պիր շէյ, իլլա ուլումու ֆիւնուն վէ թալիմու թէրպիյե տիր։

Մէզքիւր իլէթ, սօն վագըթլարտա, խալգըմըզտան հէր սընըֆ իչինէ եաեալարգտան պաշգա, պազըլար իւզէրինտե հատտի իթիտալը տախի թէճավուզ իյլէտիկինտէն, պազը մէրթէպէ գարարլարը տախի կէօրիլմէկէ պաշլամըշ տըր քի, ճիւմէտէն պ'ըրինի պէեան իտէլիմ։

Կէչէն բազար կիւնիւ, չէօյլէ պիր կէզմէք նիյէթիյլե փրկիչէ կիթտիկիմիզտե, բէք էսէֆ օլունաճագ պիր հալէ թէսատիւֆ լթմիշիզ տիր. չէօյլէ քի, գօղուշուն պիրինտե, ագլընա խիֆֆէթ կէթիրմիշ օլան պիր կէնճ ատամկէօրմիշիւզ տիր. պունուն իլէթի, Հայոց թագաւոր օլմագլըգ իլէ պաշլատըղընտան, մէզքիւր արզուտան իլէրու կէլտիկինի չիւբհէ իյլէմիշիզ տիր. վէ պիր տէ տիկէր գօղուշա կիթտիկիմիզտե, քէզալիք, այնի իլլէթէ թութուլմուշ օլան պաշգա պիր տէլիգանլը կէօրմիշիւզ տիր։ Պու տէլիգանլը, տահա եազըն կիւնլէրտե, էֆէնտիսի պուլունան պիր բաշանքն իւնիֆօրմալարընը կիյինիպ, վէ նըշանլարընը թագընտըգտան սօնրա, աթընա տախի պինէրէք, վէ փրկիչէ կիտէրէք, քէ-մալի ազամէթ վէ տարաթ իւզրէ, քէն տիսինին էրմէնի բատիշահը օլտուղունու պիլտիրմիշ, վէ քէյֆիյէթի հալ սնլաշըլարագ, պիր հաֆթա գատար օրատա ալը գօնուլտուգտան սօնրա, ֆամիլեասընա թէսլիմ օլունմուշ իսէ տէ, չէնտ կիւն սօնրա տախի, պիր արապաեա պինէրէք, տօղրու Եըլտըզ գասրը հիւմաեունունա կիթմիշ. վէ գաթը հազրէթի Շահանէ իլէ կէօրիւշմէքլիկի, վէ քէնտիսինին էրմէնիսթան գրալը օլմասընը պէեան իլէ, գաթը Շահանէլէրի իլէ պիղզաթ կէօրիւշիւպ գօնուշարագ, չու էրմէնիսթան մէսէլէսինէ պիր խիթամ վիրիլէրէք, պիր մուահէտէյե բապթ իթմէքլիք նիյէթինտե պուլունտուղունու սէօյլէմիշ, վէ անինտե զէվալընքն հալի բէրիշանիսի անլաշըլարագ, էվվէլի պիր քէրրէ Հասան բաշա հազրէթլէր'յլե կէօրիւշիւմէքլիկինին իգթիզա իտէճէկի վէսիլէսիյլե Պէշիքթաշ մէրքէզինէ, վէ օրատան տա Պապը զապթիյէյ, վէ օրատան տախի փրկիչէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Պու տէլիգանլը էբէյիճէ իլմէ աշինա օլտուգտան պաշգա, ինկիլիզճէ տախի պիտիկինտէն, միւշարիւէյհ բաշանքն եանընտա թէրճիւման իմիշ։

Պու իլլէթէ թութուլմուշ պիր իւչիւնճիւ տահա իշիտիլմիշ իսէ տէ, արթըգ հիքեայէսինէ տիգգաթ իթմէմիշիզ տիր։

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

1878 օգոստոս 21
Սիվրիհիսար

Ցայտէ Զեզ որ ասկէց երկու տարի յառաջ անագորոյն բախտը ծանր հարուած մի տուաւ Սիվրի Հիսարի ազգայնոց, սարսափելի հրդեհ մը քսան և չորս ժամու մէջ լափեց և յոչինչ դարձոյց ընդարձակ Եկեղեցի մի, դպրոցներ և վեց հարիւրէ աւելի Հայոց տուներ՝ զազքատն և զհարուստն միանգամայն ի սեաւ սուգ և յանմխիթար տրտմութիւն համակելով։ Ամբողջ երկու տարի է Սիվրի Հիսարցի բազմաթիւ հասարակութիւնն՝ չունի սրբավայր մի՝ բաց 'ի յամենավոքրիկ մի մատրանէ, որ իւր մրմունջն առ Աստուած ուղերձէ. չունի իւր դպրոցներն իւր մանկտին պատսպարելու, կրթելու և դաստիարակելու, չունի իւր ընտանեաց բնակարանն ուր իւր ընտանեօքն պատսպարի, այլ ցաւ ի սիրտ «խառնակեցաւ ընդ Հեթանոսս»։

Ուստի ընդհանուր Ազգը կարո՞ղ է մակաբերել թէ՝ Սիվրի Հիսարու Հայն այսպիսի ամենադառն վիճակի մէջ ի՞նչ կրնայ ընել. աղքատ ու հարուստ միանգամայն վշասուած և ամենայն գլուխ ի ցաւս և ամենայն սիրտ ի տրտմութիւն»—Եկեղեցի, դպրոց՝ երկու Ս. վայրեր մէկ կողմանէ կը պակսին իրեն՝ այնպիսի պակասութիւն՝ որում հանդուրժել անհնար է. բնակարան և այլն՝ ստիպողական պէտքեր, ասոնց ո՞րը մտածէ և յորո՞ւմ յաջողի, և մինչդեռ այսպէս կը վարանէր և գո՛գ թէ անել լաբիւրինթոսի մէջ ընկած իւր ճամբուն թելը կորուսէր և իւր գերեզմանը կը հայթայթէր, և ահա՛ ո՞ գիտէ ի՞նչ և որպիսի՞ Ազգասիրական եռանդէ յարժեալ ի հեռուստ իբր ի մօտոյ ազգային բարերարներ Սիվրի Հիսարցի Հայն սփոփեցին վերականգնեցին, և, յետ Ամենակարողին Աստուծոյ, նորա փրկիչն եղան։

Նախ հրապարակաւ մեր անբաւ շնորհակալիքն կը յայտնեմք Ս. Երուսաղիմայ Աթոռոյն Պատրիարք Բարձրաշնորհ և Ազգասէր Եսայի Սրբազան Արքեպիսկոպոսին որ Սիվրի Հիսարի այն դառն հարուածը լսելուն պէս փութաց իւր Հովուական ցուպն ի հեռուստ առ մեզ կարկառել և մխիթարել զմեզ, օգնել և ապագային համար յուսադրել. և գիտնալով որ Եկեղեցւոյ գրեանքն ինչպէս նաև բոլոր սրբազան անօթներն ի հուր մատնուած էին՝ բարեհաճեցաւ սնտուկ մի լեցուն եկեղեցական և դպրոցական գրեան շնորհել զոր մեծաւ գոհութեամբ և շնորհակալեօք ընդունեց Սիվրի Հիսարցի Հայն։

Երկրորդ՝ մեր ընդհանրական և հրապարակական շնորհակալութիւնը կը յայտնեմք մեծ. և ազգասէր Ներսիսեան Մ. Յակոբ էֆէնտիի որ բնիկ Սիվրի Հիսարցի ըլլալով գրեթէ 15 տարիներէ հետէ իւր բնակութիւնն Պոլիս հաստատած է, իւր քաղաքացի ազգայնոց ներկայ թշուառութիւնն ի հեռուստ տեսնելով՝ մասնակցիլ բարեհաճեցաւ նոցա ցաւոց, և իւր բնական ազգասիրութենէ շարժեալ ուղեց որ ի յիշատակ Ներսիսեան բարեհամբաւ անուան քաղաքիս մէջ ընդարձակ և մեծաշէն դպրոց մը կառուցուի արուաց համար, և սոյն նպատակի ծառայեցնելու համար խոստացաւ որ յիշեալ դպրոցին ո՞րքան աւելի ծախք

—Իմտի, օղլում, ասլա գօրգմաեարագ, սէօյլէ պագալըմ, նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր։

Գազիլ իւշ պաշը սանէմէ տօղրու իլէրլէեէրէք։

—Էվվէլա չու մուգատտէս մահէլլին գաբուսունու սիզէ աշճագ օլան զէնպէրէքլէրի չէվիրմէք իւզրէ, պէնտէնիզէ մուավէնէթ իթմէլիսինիզ, տէտի։

—Բէք էյի, տէտի Ճօրճ, վէ քէնտիսի տէ սանէմին եանընա կիթտի։

—Ա՛հ, էֆէ՛նտիմ... էֆէ՛նտիմ... տէտի Սթօր, աեագլարընընգա էյի տիգգաթ իտէն, վէ օլ գատար չարուգ եիւրիւմէյին, տէրխաթը էյլէյին քի, պու թաշլարընն ալթընտա տուզագլար վար տըր։ Հազըգաթէն սիզին չու լանէթլի տէօշէմէ իւզէրինտե պու սուրէթլէ իլէրլէտիկինիզի կէօրտիւքճէ, պաշտան թընընաղա գատար տիթրէեօրում։

Ճօրճ, Սթօրուն սէօզլէրինէ ճէվապ վիրմէք եէրտէ, օմուզլարընը սիլքտի, վէ Ֆիւպէնին իթմիշ օլտուղունու կիպի, օրթատաքի պաշը թութուպ չէվիրմէէ պաշլատը. վէ Գազիլ իսէ սանէմին թէբէսինտէքի կիզլի զէնպէրէյի հարքէթ իթտիրմէքտէ իտի։

Տէրագապ չու մուամլէնին սէմէրէսի հուսուլէ կէլտի, եանի բարմագլըգ գաբուսու աչըլըպ, վէ օլ պիր ճիհէթտէ օլան գաբու տախի քէօրրիւ օլարագ, հէնտէյին իւսթիւնէ եաթտը։ Ճօրճ, հէման պու քէօրիւեիւ կէչիպ, մուգատտէս մահէլլին գաբուսունու տախի աչտը, վէ քէլամա աղազ պիրէ,

—Իյթէ Պօվհանինին օլ սըրրը քի, Հինտիլէր, պունուն, գարշը գօնուլմագ պիր գուվվէթի օլտուղունա ինանընրլար. իյթէ օլ թըլըսըմլար քի, Հինտիլէրին իթիգատընճա, Հինտին սալթանաթ վէ սէատէթինի մէյտանա չըգարաճագ տըր։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, ճէվապ վիրտի Գազիլ, Հինտիլէր պէօյլէ տէրլէր, պէօյլէ օլտուղունա ինանընրլար, վէ հագգաթէն տախի էօյլէ տիր։

—Շու էօրթիւնիւն ալթընտա նէ՞ վար տըր, տէտի Ճօրճ։

—Պօվհանի մասլուտունուն սանէմի։

—Բէք էյի, չիմտի նէ՞ եաբմալըեում։

—Իշ պու մուգատտէս մահէլլէ կիրիպ, էօրթիւեիւ գալտըրմալըսընընգ։

Գազիլ պու սէօզլէրի տահա թէքմիլ իթմէմիշ իքէն, պիւթիւն վիճուտի տիթրէմէէ պաշլատը, վէ Ճօրճունն, սօն գատէմէլէրի չըգմագ իչին պիր հարքէթտէ պուլունտուղունու կէօրմէսիյլէ,

—Տուրունուգ, էֆէնտիմ, տուրունուգ, տէտի չէտիտէն։

Ճօրճ, թէճճիւպլէ տուրուպ,

—Նէ՞ իչին, նէ՞ վար տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էֆէնտիմ, միւպարէք պիր ըրվահէթի սիզէ պիլտիրմէքլիկէ ունութտում։

—Նէ՞ կիպի։

—Նէյլէ քի, հէր քիմ մապուտուն էօրթիւսիւնէ տօղունուր իսէ, Պօվհանի անը եըլտըրըմիա չարբաբ, տէրլէր։

—Էյլէ իսէ, աման էֆէնտիմ, սաչընն տօղունմաեընընգ, տէտի Սթօր բէբէլէեէրէք, վէ տէհշէթլէ։

—Ատամ սէն տէ, պունլար մասալ տըր, հէր պաթըլ էֆքեարլար տըր։

Գազիլ սիւսպիւթիւն չաշընրարագ, հէեճան վէ ըվճա իլէ,

—Էֆէնտիմ, տէտի, հէր նէ գատար պուրաեա սիզի պէն կէթիրտիմ իսէ տէ, չիմտի գօրգուեօրում։ Շ սեէտ պիզիմ բահիպէլէրին սէօզիւ կէրշէք ընգարտա, մասպուտումուզ ախզը ինթիգամ իյլէր։ Անընն իչին, ըվճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, քէնտինիզի սագընընընգ։

—Նէտէ՞ն սագընաեում։

—Էօրիւմտէն։

—Աման, էֆէնտիմ, թէբրարէն սէօյլէրիմ, չու էօրթիւեէ էլ տօղունաուրմաեընընգ, պէն չօգ գօրգուեօրում, վէ չու Պօվհանիյի հէր չէյին իճրասընա միւգթէտիր պանն իտիեօրում, տէտի Սթօր։

Ճօրճուն եիւզիւնտէ թահգիրամիզ պիր կիւլիւմսէմէ միւշահատէ օլունարագ,

—Օղլում, տէտի Գազիլ, եալընընգ Խըրիսթիեանլարընն Ալլահը ինանը էօլտիրէպիլիր։ Հալ պու քի պունլար պիր թազըմ բութ տուրլար, վէ պէնիմ Ալլահըմ պունլարը եըլտըրըմ կիպի չարբասիմիր։

—Ա՛հ, էֆէ՛նտիմ, քիւֆր ու հագարէթ իտիեօրսունուզ, տէտի Գազիլ բէբէլէեէրէք։

—Խա՛մըր, Գազիլ, հազըգաթը հալի սէօյլէեօրում։

—Էֆէնտիմ, հէր նէ իսէ, ըվճա իտէրիմ, տուրունուզ, վէ սիզի սէվվնլէրին աչգը իչին օլսուն, իլէրի կիթմէյինիզ։

—Գա՛զիլ, էկէր պու էօրթիւեէ էլ տօգունաուրտուղումտա, եըլտըրըմ պէնի չարբամագ իսէ, ասըլ Ալլահ, պէնիմ Ալլահըմ օլտուղունա ինանը՞ըմըսըն, տէտի։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, տէտիկինիզ օլուր իսէ, հէր հալտէ ինանահաղըմ, չիւնքի միճիզէ նէվինտէն պիր չէյ կէօրմիշ օլաճաղըմ։

—Էօյլէ իսէ, տիզ չէօք, չիւնքի մաթլուպ օլան միճիզէ չիմտի իճրա օլունաճագ տըր։

—Ա՛հ, ագըրըզ ատէմ, պէն կէօզլէրիմի աչմաեա պիլէ ճէսարէթ իտէմէեօրում, տէտի Սթօր քէնտի քէնտուեէ։

Ճօրճ սօն սէօզլէրի սէօյլէյիպ, պիր գաշ աեագ նէրտիւպանը ճէսուրանէ վէ մաղրուրանէ չըգարագ, էօրթիւեիւ ալտը, վէ Գազիլէ խիթապէն,

—Պա՛գ, Գազիլ, պա՛գ, տէտի։

(Տէվամ)

երթայ ինքը պատրաստ է վճարելու ազգասիրաբար։

Երրորդ՝ Սիվրի Հիսարցի հայկական լրութիւնն ուրախութեամբ մեծաւ կը հրատարակէ Զմիւռնիացի՝ Մ. Եսայեան Մ. Յակոբ և Մ. Ստեփան էֆէնտիներու բարերար անուանքն։ Ազգին պարծանք եղող և ամեն պարագայի մէջ իւրեանց ջերմ ազգասիրութիւններին յայտնող սոյն մեծանուն բարերարներն յառաջ քան զամենեսին փութացին մխիթար կանգնիլ տեղւոյս թշուառ և անմխիթար ազգայնոց, պատուեցին զնոսա և քաջալերեցին ո՛չ թէ միայն խօսքով այլ նաև անչափելի և յիշատակաց արժանի գործքերով։

Զմիւռնիոյ և Մանչէսթէրի ազգայնոց մէջ իւրեանց միջոցաւ հանգանակութիւններ բացին և բաւական գումարներ հաւաքելու յաջողեցան որպէս զի տեղւոյս Ազգային օրիորդաց դպրոցի շինութեանն օգնէ՝ խոստանալով միանգամայն որ եթէ պակսի՝ շինութեան լրմանն համար պէտք եղածն իւրեանց կողմանէ պիտի հոգայուի. ուստի այս մասին անբաւ գովեստից արժանի են յիշեալ Մ. Եսայեան էֆէնտիք։ Զեմք մոռնար նաև մեր Զմիռնացի և Մանչէսթէրաբնակ ազգակից սիրելի և գթոտ եղբայրներն որք ազգասիրաբար փութացին մասնակցիլ յիշեալ բարեգործութիւն հանգանակութեանց։

Արդ խմբագիր, խնդրեմք որ ազգասիրաբար բարեհաճիք ներկայիս անկիւն մը շնորհել Ձեր պատուական թերթերուն միոյն մէջ։

Ի դիմաց ընդհանուր Սիվրի Հիսարի ազգայնոց և թաղական խորհրդոյ։

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Ճէնաէրէճեան Կ. Հէվլաճեան

Ներսէսեան վէ Եսայեան էֆէնտիներ իրէ սայիր համիյյէթքեար ղաթլար թարաֆքնտան զուհուրա կէլմիշ օլան շու համիյյէթ ու սախավէթլէր, տօղրուսու, եալընըզ Սիվրի–Հիսար էհալիսինին տէյիլ, իլա, ումում միլլէթիմիզին տախի թէշէբբիւրիւնէ շայէսթէ պուլունմագտա տըր։

Մէքթէպ ինչասընտ մուճիպ օլուպ, վէ մատէթէն տախի իմոատ ու իւեանէ իթմէքլիք, էօյլէ պիր ֆէտաքեարլըգ վէ էօյլէ պիր ֆազիլէթ տիր քի, պու կիւնքի կիւն հէր մուազզամ միլլէթ վէ տէվլէթ, քեաֆֆէյի քէնտի սէրվէթ վէ սէատէթի հալինի, վէ քիւլլի շէրէֆ ու մէֆխէրէթինի, անճագ վէ անճագ մէղքիւր ֆազիլէթէ պօրճլու պուլունմագտա տըր։

Հայրֆ քի միլլէթիմիզտէ, հէր եէնի, ֆագաթ մուղիրը չէյլէրէ, հատտէն զիեատէ արզու վէ մէյեալ պուլունտուղու, վէ հէր քէստէ մէտէնի, թէրպիյէլի, վէ տույղուլու պուլունմագլըգ իտտաասընտա կէզէրէք, քէնտույի ալտաթտըղը հալտէ, մէքթէպ մէտրէսէ վէ ուլում ու ֆիւնուն տույղու վէ արզուսու, վէ մէյլան վէ զայրէթի իսէ, բէք ազ ատամարըմըզտա կէօրիւմէ.քտէ օլտուղունտան, պինկերճէ զէնկինլէրիմիզ, անճագ պէհայիմ կիպի եաշաեբպ զէվզ ու սէֆա իւզրէ իմրարը եվ ւաթ էյլէմէքտէ, վէ ֆազիլէթտէն պիպէհրէ գալարագ, օթ կիպի կէլիպ վէ օթ կիպի կիթմէքտէ տիրլէր։

Պու ալէմտէ հէր շէյ կէլիր կէչէր, լաքին պաչը գալտաճագ, վէ ինսանընտա զիքրի ճէմիլինի էպէտի ղալտաճագ, էկէր պիր շէյ վար իսէ, օ տատիպ պաչգա պիր շէյ օրմանքպ, իլա վէ եալընըզ ֆազիլէթ տիր, վէ այլէ խուսուսա մուճիպի սէրվէթ վէ սէատէթի հայ օլան մէքթէպ վէ մէարիֆսէ զայրէթ։

Վէ համիյյէթի ֆազիլէթի տիր։

Աչալըմ թարիխլէրիմիզի, վէ կէօղլէրիմիզ էօնիւնէ կէթիրէլիմ քէնտի վագթիմիզտէ կէլիպ կիթմիշ օլան զէնկին ատամարքն թարիխլէրինի վէ թէրճէմէյի հալլէրինի, աշիքեար կէօրմէքտէյիզ քի, վագտա չօղ բարալար վէ չօղ նուֆուզլար գազանմըշ, նիչէ ատամարքմըզ պուլունմուշ իսէ տէ, ֆազիլէթ տէֆթէրինէ զիքրի ճէմիլի կէչմիշ բէք ազ իսիմէր գալմըշ ալ, չիւնքի, նասըլ քի սէօյլէտիք, պիզտէ չօղլար, պուրատաքի էօմիւրլէրինի, անճագ տարաթ ու սալթանաթ, վէ իյշ ու իշրէթ, վէ իսրաֆ ու սէֆահաթ իւզրէ կէչիրմիշ օլուպ, վէ կիւեա քէնտի ագբլարընճա։ պաղը մէրթէպէ ահրէթլէրինի տէ տիւշիւնմիւշ օլմագլա միւթէսէլլի օլմուշլար իսէ տէ, շունա տա տիզդաթ լազըմ տըր քի, ահրէթին սէատէթ եօլունու աչան տախի, պիւ տիւնեատաքի ֆազիլէթ անախթարը տըր։

ՀԱԼԷԱ ՊԷՑՆՈՒՅԼԻՔ

Էյլէ հալլէր կէօրմէքտէյիզ քի, մութլագ միլլէթիմիզտէն չօգլարընընպէյնիտ պիր նէվի գուսուր վէ եատանօգսան պուլունմալը տըր, տիմէքլիկ, քէմալի թէէսսիֆ իլէ մէճպուր օլմագտաեը։

Մահուտ Գավգասիա մէսէլէսի մալիմտուր, չօչլար աւանակլըգ իտէրէք, էօյլէ պիր ազլ ու ֆիքրէ մուղայիր օլան եալանա, մէյտանտա սիւրիւլէրլէ իսպաթլար վար իքէն, ինանմագլըղա ութանմատըգտան պաչգա, հաթթա հէր շէյ պիթիպ զահիրէ չըգտըգտան, վէ հէր միլլէթ իսքեաթ օլուպ կիւլիւշտիւքտէն սօնրա տախի, պիզտէն պիր թագըմար, եինէ աւանակլըղա տէվամ իտէրէք, պիր գաչայ տահա, էլպէթթէ «պան մը կար և կայ» տէյէրէք իսրար իտիպ ինանմըշլար տըր։

Նէ հալ իսէ, պու իքի սէնէ էվվէլ իտի, կէլտի կէչտի, վէ պատէհու շու շիմտիքի մահուտ միլլէթ մէսէլէսի չըգտը, վէ՛պիւյիւք քիւչիւք վէ ալիմ ճահիլ միլլէթիմիզտէն, վէ՛ ալել խուսուս Իսթանպոլ ճօվինօլարըմըզտան հէման հէրքէս (պիր գաչ միւթէնալարտան մատտա), պունա տախի այնի տէրէճէտէ ալտանտըլար վէ ինանտըլար. վէ պիզտէ եալան օլտուղունու, վէ հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմատըղընը, ինքեար գապուլ իթմէզ իսպաթլար, վէ իքի քէրրէ իքի տէօրթ իտէր մագամընտա գավի տէլիլլեր իլէ, իպրազ ու իտտաա իյլէտիք, վէ պատէհու իշտէ քէնտու քէնտույէ զահիրէ չըգտը, բրօթօգոլլար պասըլտը կէլտի, վէ սէօյլէտիքլէրիմիզին ճիւմլէսի, գաթ պէ գաթ թաստիգ օլունտու, հալ պու քի իշիթմէկիմիզէ կէօրէ, հալէա պաղը եալանճլար, «ճանըմ կա՛յ, կա՛յ, տահա պան կա՛յ, ետքը պիտի տեսնա՛ք» տէյէրէք ալտաթմագ, վէ օնլարտա պուտալըգ իտէրէք ալտանմա՛գտա իմէշլեր։

ԱԶԴ
ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿԵԱՅ

Գաալը Գիւղ Լատին եկեղեցւոյ փողոց, թիւ 5

—

Պէրպէրեան վարժարանի տնօրէնութիւնն պատիւ ունի ծանուցանել որ վարժարանին պարապոյ աւուրք կը լրանան քիչ օրէն և թէ իւր երրորդ տարեկան շրջանն կ՝սկսի Սեպտ. 11 երկուշաբթի օրն։

Տնօրէնութիւնն այս նոր շրջանին մէջ վարժարանին նոր ընդարձակութիւն մի պիտի տայ՝ յառաջիկայ հոկտեմբերի վերջերն մեծագոյն շէնքի մի մէջ փոխադրելով զայն։

Առ այժմ նոր գիշերօթիկներու համար բաւական տեղ պատրաստուած է արդի շէնքին մէջ։

Նոյնպէս ուսումնական մասին ուսանողաց յառաջդիմութեան նպաստող նոր կատարելութիւններ մուծանել մտադիր է տնօրինութիւնն։

Դասուց սկզբնաւորութիւնն պիտի լինի Սեպտ. 14 հինգշաբթի օրն։

Վարժարանիս մէջ կ՝աւանդուին երկրորդական վարժարանաց (լիսէներու) բրօկրամին մէջ պարունակուած ամէն ուսմունք։

Բաց ի մայրենի, Դաղ. և Տաճկ. լեզուներէ, կ՝ուսուցուին նաև Անգլիարէն և Գերմաներէն լեզուներն։

Նախակրթութիւնն ալ խիստ խնամով և նոր մէթոտներով կ՝աւանդուի փոքր տղայոց։

Գիշերօթիկ աշակերտներու տարեկան թոշակն է 32 ոսկի Օսմանեան վեցամեայն կանխիկ վճարելի։

Ձերեկեայ աշակերտաց եռամսեայ թոշակն է Ե. Դ. և Գ. կարգաց համար 9 մէճիտ և Բ. Ա. և նախապատրաստական կարգաց համար 6 մէճիտ, կանխիկ վճարելի։

Մէկէկ աւելի աշակերտ տուող ծնողաց զեղչ կը լինի։

Նոր աշակերտ տալ փափաքող ծնողք կը հրաւիրուին ի վարժարանն տեսակցիլ տնօրէնութեան հետ։

1878 Սեպտ. 2 Դատը գիւղ

Հմտադիր տնօրէն
Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

610 ԲԱԺԻՆ

ԲՈԼՈՐ ԹԻՒԵՐՆԱԼ ՎԱՃՏԿՈՂ

ԱՆՊԱՏՃԱՌ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՒ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼԻ

1878 Հոկտ. 15/27 յերեկ ժամ ճիշդ 8

Մէջագիւղի Թատրոնը

Տոմսակային 55 Ղրշ. ՈՂՋ ԹՂԹԱԴՐԱՄ

—

Բոլոր տոմսակաց շահելիք իրերուն ծանրագին մրցանակօք լի հետաքրքրական ցանկը հետեւեալն է։

Ֆրէնկեան Գրատուն Գ. Ս.
Ուզուն Զարշըի գլուխ Ֆրէնկեան
Քիլիտ խանի կից Պոլիս

Տոմսակը կորսուցնողը բան մը պահանջելու իրաւունք չունենար։

ՑԱՆԿ

Ա. 1 Բաժին երկու հատ գրաւիչ պատկերներ, Դարուն և Աշուն, ոսկեզօծ շրջանակօք, Վիէննայի Արուեստահանդիսէն բերել տրուած, մոմազօծ կտաւի վրայ ձեռագիր իւղաներկ (210 սանթիմէթր լայնրի վրայ 110 սանթիմէթր բարձրութեամբ) գրատանս մէջ ի տես դրուած. արժէք ողջ թղթարամ ղրշ. 15 300

Բ. 1 Բաժին Դաշնակ մը (բանո) արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 2300

Գ. 1 Բաժին փառակազմ ոսկեզօծ պատկերազարդ նոր Աստուածաշունչ արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 1450

Դ. 1 Բաժին հետեւեալ 4 պատկերները՝ չորս անգամէն յանձնելի,

1. Մոմազօծ կտաւի վրայ գեղջկական իւղաներկ տեսարան մը ոսկեզօծ շրջանակաւ.

2. 3. 4. Վտանգաւոր որսորդութեանց պատկերներ արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 650

Ե. 1 Բաժին մէկ ձեռք թշուառք 10 հատոր արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 405

Զ. 1 Բաժին մէկ ձեռք թափառական Հրեայ պատկերազարդ 8 հատոր արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 300

Է. 1 Բաժին Վոլտէրի նեղուցը, պատկեր մեծադիր արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 300

Ը. 1 Բաժին մէկ ձեռք Հաղար ու մէկ գիշերներ 6 հատոր արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 210

Թ. 1 Բաժին մէկ ձեռք Մանթէ Քրիստոյ 6 հատոր արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 210

Ժ. 1 Բաժին Որսորդութիւն Առիւծու, պատկեր մեծադիր արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 157

ԺԱ. 132 Բաժին Յաջորդաբար շահելի Սէր Միշլէի 70 էն արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 9240

ԺԲ. 50 Բաժին Թատերք Տաղք Գ. Դուրեան և Բնական պատմութիւն 70 էն արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 3520

ԺԳ. 32 Բաժին Օսմանեան պատմութիւն Եէնիչերեաց երկերկու հատոր 55 էն արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 1760

ԺԴ. 50 Բաժին Պատմութիւն Հապէշ. չքեղ պատկերով 55 էն արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 2750

ԺԵ. 10 Բաժին Առողջաբան. Գ. Ներշապուհ 55 էն արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 550

ԺԶ. 5 Բաժին Մատենագրութ. Գէշիկթաշլեանի 55 էն արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 275

ԺԷ. 235 Բաժին իմաստասիրութիւն ամուսնութեան և դրուագք առ քաջն Վարդան, առ Աժեն. Պատրիարք Տ. Տ. Ներսէս Վարժապետեան, առ Բարձ. Աբրահամ փաշայ, առ Սարգիս պէյ Գալեան, առ Մեծ. Այվազովսքի Նկարիչն, առ կարիպալտի Ալն. արժէք ողջ թղթադրամ ղրշ. 11750

ԺԸ. Մնացած վերջին 86 բաժնէից իւրաքանչիւրը վեցական մրցանակ պիտի ստանայ, որք են՝

1 Բնական պատմութիւն առն և կնոջ պատկերազարդ

2. Նալբադեանցի մեծադիր պատկեր

3. Երկրագործական բամպակի մշակութիւն

4. Օսման փաշայի բնական պատկեր

5. Մաղթանք տէրունական գեղագրեալ

6. Ալֆէրտ տը Միւսէ

Վիճակահանութեան հետեւեալ օրը ճիշդ ժամ 6 էն պիտի սկսի բաշխումը։

ԻԼԱՆԱԹ

Մաթպախը ամիրէ իշին ալընանագ մալիւմ էլ մըզտար պիրինճի Սիպէրիա եաղընըն պէհէր գըյյէսի մէճիտիեէ երկիրմի չուրուշ հիսապը լլտ, օն տէօրթ զուրուշա իթասընա թալիպ պուլորնտուղունտան, չէրայիթինի անլաեբպ, թէնզիլէն իթասընա բաղպէթ իտէնլէրին, իլուլու բուսինին, օն պիրինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար խազինէյի խասսա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլէրի։

—

Թէգարրուր իտէճէք էսմանը հիչ պիր կէօնա մաթլուպա մահուպ օլմաեարագ, գայիմէ եիւզ զուրուշա օլարագ, բէչինէն թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, Գարա–Սու սանճաղընտա քեպին Քիրասօն չիֆթլիյի եիւզ պին, վէ մաթարա Տէրէ քէոյ տէյիրմէնի էլլի պիր պին. վէ ճէվիզլեր արասընտաքի թարլալար օն ալթը պին պէշ եիւզ զուրուշ մուճէլլէ իլէ, Մալիյէ խազինէյի ճէլիլէսինտէ տէրտէսթի միւղայիտէ օլուպ, 9½ սէնէսի բուսի իյուլուն եիկիրմի պէշինճի կիւնիւ գարարը վերիլէճէկինտէն, պունլարըն իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն, միւտտէթի մէղքիւրէտէն մուգատտէմ, խազինէյի ճէլիլէյի մէրգումէտէ վարիտաթը ումումիյյէ մուհասէպէճինին իհալաթ օտտասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի լազըմ կէլէճէկի իլան օլունուր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ